

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Egyesült „Felső Torontái” és „Kikindai Közlöny”.

P O L I T I K A I L A P.

Megjelenik hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap.

Más irányban.

Nagy-Kikinda, 1898. március hó 12.

Tegnap megmondottuk már, hogy mily csekélyke jelentőséget tulajdonítunk annak a mozgalomnak, a melyet némelyek a visszafejlődés érdekében megindítottak.

Abból egyszerűen semmi sem lesz. Hogy miért?

Száz okot is hozhatnánk fel. Egyszerűen azért, mert nem lehet belőle semmi.

Egy kis fészkelődés az egész, a melynek jelentőséget csak azok tulajdonítanak, a kik a helyzettel ninesenek tisztában.

Mindazonáltal nem lehet egy pár szóval a dolog felett napirendre térni. Miért indult meg a mozgalom?

Súlyosak a terhek; mindenki nyög alattuk. De azt kérjük, vajjon megessapannának-e azok, ha visszafejlődnének? Granity azt hiszi, hogy igen, mi keressen tagadjuk.

A község okozta hanyagságokat, a város által elvállalt kötelezettségeket Pityi Palkó fizesse? Benne vagyunk már uraimék, és ebből nem úgy gázolunk ki, ha visszafelé, a kátyuba, kívánczunk, hanem másfelé fordítjuk szekerünk rudját.

Ugyan merre fordítsuk?

A fejlődés, a haladás felé.

Nagy-Kikindát semmi sem jellemzi jobban, mint az, hogy itt mindenki a sült galambot lesi. Mindenki azt akarja, hogy ölébe hulljon az érett alma és ha nem, akkor feljajdulunk, hogy más esente el azt az orrunk elől.

Megmondottuk ismételtén, hogy bizonyos körökben nem szeretnek bennünket. Ennek folytán teljesen magunkra vagyunk hagyatva. A mi fejlődésünket előmozdithatná, azt még esirájában is előlik. De valljuk meg, ez tisztán saját tehetetlenségünk folyománya. Érdekeink megvédését soha sem vettük komolyan, s csak akkor kezdtünk édes szendergesünkökből ocsúdni, a mikor már meg volt a baj. Mindig a háta mögé kerülünk, és kerülünk a dolognak, holott az elején kellett volna azt megragadnunk.

Példával szolgálunk.

Itt van Karlova példája. Itt van a Karlova—szegedi, és itt van a Zsombolya—kis-zombori vasút. Vajjon tettünk-e csak egy lépést is mindazoknak a megvárlására, a melyeknek létesítése városunk fejlődésének megbénítását foglalja magában?

Tettünk-e valamint az ipar és a kereskedelem fellendítése érdekében?

Nem.

Mindezeknél sokkal előbbre valók a nemzetiségi féltékenykedések, a párvizsályok, a kiesinyes személyi hiúságok körömszakadtáig való tönjenezése. A legüdvösebb törekvések, ha voltak is

néha napján ilyenek, nem-e ezeknek a fertőjében temetődtek el?

Tegyük félre mindezeket; lássunk a dolog után komolyan; teremtünk ott, a hol hiányt észlelünk; legyen egy akarat, a város fejlődése körül versenyző, lelkes akarat és akkor meglátjuk majd, hogy ez a város, a mely a fejlődés minden kelléke felett rendelkezik, nem fog-e boldogulni.

Ha egészségesebb szellem költöznék a város falai közé minden téren. — ha mindenki, a ki arra el van hivatva, azon fáradoznék, hogy a város érdekeit anyagi és erkölcsi tekintetben hűen szolgálja, akkor meglátná ország-világ, hogy Kikinda mire képes.

Probáljuk meg, — a pótdó bizonyára alábbszáll.

— **A szerb kongressus.** Brankovics György szerb patriárka március 26-ára bizalmas értekezletre meghívta a szerb kongresszus tizenöt előkelő tagját, hogy a megkezdett kongresszus ügyét előbbre vigye és a szerb püspökök véleményét a megalkotandó egyházi szervezetről meghallgassák.

Az 1848. évi márciusi nagy események félézázados évfordulója alkalmából a helybeli

református templomban

folyó hó 14-én, hétfőn esteli 6 órakor isenitisztelet tartatik, melyre a közönséget hazafini üdvözlettel meghívja

Az egyháztanács.

A N.-Kikinda rom. kath. hitközség elnökségétől
8/1898.

Meghívó.

A nagy-kikindai rom. kath. hitközség folyó évi március hó 27-én (vasárnap) délután 1/4 órakor a központi iskolaépület nagy termében tartja az évi rendes

közgyűlését,

melyre a hitközség tagjai ezennel tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tá gysorozata :

- 1.) Elnöki jelentés az elmúlt esztendőről.
- 2.) A hitközség, a templom és iskolaszék 1897. évi zárszámadásának előterjesztése.
- 3.) A hitközség és iskolaszék 1898. évi költségvetésének bemutatása.
- 4.) Egy hitközségi jegyző választása.
- 5.) Netáni indítványok.

Kelt Nagy-Kikindán, 1898. évi március hó 12-én.

Sziller Károly,
jegyző.

Kasztory János,
vil. elnök.

H I R E K.

Nagy-Kikinda, 1898. márc. hó 11.

A nemzeti szabadság nagy napjának március 15. dikének félézázados évfordulójának megünneplése végett mozgalom in

dult meg az itteni polgárság körében is. Este társas vacsorát rendeznek a Kassai szárló földszinti éttermében, a mely alkalommal a polgári dalegyesület hazafias dalokat fog énekelni. A kibocsátott ivekét igen sokan irták alá a polgárok közül.

A felekezetek földadományozási ügyében, mint értesülünk, Dr. Bogdán Zsivkó, polgármester, a napokban hívja meg értekezletre az érdekelt hitfelekezetek lelkészeit és előjáróit.

A kaszinó igazgatósága ezúton is felkéri a kaszinó tagjait, hogy a március 15-iki ünnepeken való megjelenés előtt mindenkor a kaszinóban gyűlekezzenek. És pedig az isenitiszteleteken való részvé el céljából 1/2 9 órakor, a városi ünnepeken való részvétel céljából 1/2 3 órakor.

A n. kikindai „Polgári Dalegyület”, mint már egy ízben jeleztük, f. hó 13-án, holnap, tartja meg az évi rendes közgyűlést. W a c h t e l Leo, elnöklete alatt. Az egyület titkára az elmúlt évi működésről terjedelmes jelentést készített, a melyből a következő adatokat említjük. Az egyület választmánya az elmúlt évben 16-szor ülésezett. Kilenc esetben lépett fel az egyület. Az egyület összesen 67 tagot számlál, közülök 32 a pártolótág. Részletesen beszámol azután a jelentés az egyület leltáráról és vagyonáról. Az elmúlt évi bevétel e k 852 frt 39 kr; a kiadások k 432 frt 48 kr.

Athelyezés. A földművelésügyi minister Mezey Béla Esztergom vármegyei állami állatorvost Nagy-Becskekre helyezte át és szolgálattétel végett az ottani kir. állami főállatorvoshoz osztotta be.

Ujabb segélyosztások. Az E r e m i t s-féle takaréktárban tegnap d. u. folytatták a segélyosztásokat az inségesek között. Ezuttal megint vagy 80 család részesült bőven élelmi szerekben.

A torontálvármegyei központi hitelintézet mint szövetkezet folyó hó 14-én délután 5 órakor igazgatósági ülést tart a következő tanácskozási tárgykkel: Igazgatói jelentés; mérlege az 1897-ik évről; könyvvezető választása; az alapszabályok módosítására kiküldött bizottság jelentése; időközben felmerülő újabb ügyek tárgyalása.

Az utcák elnevezése. Lapunk legutolsó számában jelezett utcaelnevező bizottság pénteken d. u. tartotta meg első ülését. Az ülésen az I. és II. negyed utcáinak elnevezésére vonatkozó tervezetet készítették el és pedig oly formán, hogy a mokriai utcától, a mely nevét megtartja, a főutcával a vasút és a kiserdő felé párhuzamosan húzódó utcák végig egy egy nevet kapnak. A főutcaat is kétfelé osztották. A vasutól a piacig „E r z s e b e t-utca”, innét a kis erdőig „S t e f a n i a utca” nevet kap. A piactér „F e r e n c-J ó z s e f tér” lesz.

A „Bara” szabályozására vonatkozó tervek, mint értesülünk a napokban már elkészültek. A tervek keresztül vitele azonban nem kevesebb, mint 30 ezer forintba kerülne, a mi azt jelenti, hogy egyhamar nem lesz semmi a „Bara” szabályozásából.

Támadás az országúton. Szudárov Ivan fiatal legény apjával együtt tegnapelőtt a karlovai országúton kukorica szárral megpakolt kocsival hajtottak, a Kikinda felé, mikor velük szemközt egy kocsi sebes vágatva, négy karlovai ember jött. A kocsi üllök bepálkázva voltak s széles jöved-

vükben neki hajtottak Szudárovék kocsi-jának. Az összeütközésből szóváltás, majd verekedés, támad miközben a négy részeg ember kocsi löcsékre kapva a szegény fiatal suhancot és öreg apját iszonyuan elverték azonkívül, egy közülük Popov Alexa a fiatal legényt a lábán késével súlyosan megsebesítette.

Értekezlet. A külbirtokosok legeltetési jogosultságainak ügyében, mint értesülünk, a képviselőtestület által annak idején kiküldött 23-as bizottság, f. hó 16-án ülést tart.

Kinomatograph. Albach József ma és a következő napokon este 8 órakor a Nemzeti szálló éttermében be fogja mutatni a híres Edison legújabb találmányát az úgynevezett Kinematographot, melylyel bármily arc- vagy tájképet életnagyságban meglepő természet hűségben reprodukál. Az előadásokat ajánljuk az érdeklődők figyelmébe. Beléptidij 30 kr.

Névmagyarosítás. Jakel Ferenc zombolyai lakos vezetéki nevét belügyminiszteri engedéllyel „Jenei“-re magyarosította.

Versec is ünnepel. Mint Versecről, a nemzetiségek lakta városból, írják, ott is lelkesen készülődnek az 1848. félszázados évfordulójának megünneplésére. Az ünnep március hó 15-én lesz, mely alkalomkor nemcsak a város díszközgyűlést tart, hanem „Versec és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesület“ is, nagy hazafias ünnepélyt rendez, melyre Szeged várost is meghívta az egyesület, mint örökös tagját.

Maró lúgot ivott. Szász Vera szakácsné 10 éves Béla nevű fia tegnap reggel vigyázatlanság folytán maró lúgot ivott, a minék következtében súlyos égési sebeket szenvedett.

Gyűlések. A rom. kath. iskolások holnap d. u. 1/4 órakor; a rom kath. egyháztanács holnap d. u. 1/5 órakor gyűlést tart.

C S A R N O K.

Két asszony.

— Purium ünnepe. —

Ünnepet ült a héten a zsidóság, ünnepeit hajdan évezredek előtt kivívott szabadságának és az elpusztítását célzó fajgyűlölet legyőztetésének. És ősrégi szokás szerint emlékeztetere a múlt időknek, vig lakomát ültek csaknem minden házból örvendeztek és hálálkodtak az Egek urának... pedig pedig talán nincs is az örvendezésre valami nagy okuk, mert a régi ellenség, a fajgyűlölet sötét lovagjai csak úgy kezdik ellenünk most megint az ádáz, a lelketlen harcot, mint egykoron a Purim-legendák gyázvitéze, Hámán...

Hajdan réges régen, mikor még győzött az Igazság, Hámán és syndikátusa akasztófára került, mely még mindig külföld dolog, mint a modern civilizáció legújabb vívmánya: az Ördög Sziget.

Akkoriban még elbuktak a Hámánok kik a fajgyűlöletet szítva, a humanismust lábál tiporták és bűnös alapokra építették fel a hatalom muló alkotmányát. A hazugság nem tarhatta magát sokáig és annál fényesebb volt a diadalmas Igazság örök napja.

A sötétség és a világosság küzdelmében két nő játszott a szerepét, Wásti és Ester. Ahásvér két felesége. Az első a szemérmesség áldozata, az örök nőieség felkent papnője és vértanúja. Régibb könyvekben meg van ugyanis írva, hogy mielőtt Ahásvér Esztert nőül vette volna, első feleségét ezért csapta el, mert egy tivornya alkalmával kifejezett szemérmel nem kívánságát, melyet a nő méltóságával nem tudott összeegyeztetni, nem akart teljesíteni. Inkább választotta a halált. Ilyen volt Eszter elődjének, az eszményi nő mintaképének a tragikum.

Es ez volt Hámán történetjének az előzménye. És csak akkor lép föl Eszter. Ki szintén száz halálra kész, hogy véreinek életét és szabadságát megmentse.

Ime két nő az eszményért küzdők soraiban, a sorok legelén.

Hiába magyarázza nekünk Schopenhauer, hogy nincs szerelem, nincs esemény, hiába mondaná ki a szociális törvényhozás a nők egyenjogúságát. A nő, az igazi nő, az ideális lélek eszményképe sohasem lesz velünk egyenjogu, hanem mindig fölöttünk fog állani. Tőle tanuljuk, mit kell szenvedni és lemondani, tőle

merítünk erőt, mint kell küzdeni és győzni. És ha kell, meghalni.

A mai kor rákfenéje, hogy a nő lerúgott arról a piedestálról, a hol hajdanában állott. Részben maga oka ennek, de még inkább, mert a századvégi ember nem keresi többé a nőben az eszményt, mint őseink. Pajtást keresnek benne, mivel vígan lehet folytatni az életet és rávernek a kezére, ha szomorú vagy komoly.

A modern ifjú csak a jukker-hölgy és a bálkirálynő felé fordítja szeméit és ki fog a mai világban egy igazi nőt keresni, hisz ez kényelmetlen.

A nőt már az Uristen szenvedésre teremtette és csak szenvedés közben tisztul meg a lelke és száll fel a magasabb sphaerákba. A földi leplet lerázva ott lebeg elöttünk, mint egy éltető eszmény, mely példát nyújt nekünk és lelkesít. Szerelmet ébreszt bennünk, mely a rajongásig fokozódik.

Hámán történetében két eszményei nő vezette diadalra az Igazságot és míg ilyen nők lesznek, az igazság örökké győzni fog.

Közgazdaság.

Városi méneink.

(A lótenyésztők figyelmébe)

A folyó évre a város állami méneket nem kapott, mert a takonykór nagyon gyakori volt a múlt év folyamán. A méneknél való hiányt pótlandó a város 5 tenyészmént szerzett be, a mének a városmajorban vannak elhelyezve az állami mének istállójában. Rövid leírásukat következőkben adjuk:

I. **Furió s ó**, 3 éves jegytelen fekete pej, 175 cm (16 1/2 marok) magas, vételet 700 frtért Franc felden Jahraus Adám ismert nevű tenyésztőtől. Gyönyörű, egyenes, rövid háttal, jó szűgygyel, erős lábakkal bíró mén, a Noniusok küllemével s jellegével. Fedeztetési díja 2 frt.

II. **Nonius**, 3 éves, almázott világos pej, hátsó bal lába esüdben, jobb lába pedigpártában kesely, megnyúlt esillaggal, piszrasággal, 178 cm (16 3/4 marok) magas, vételet 680 frtért. Nagy szűgyű, erős esontú, élénkmozgású, kellemes nonius küllemmel bíró állat. Fedeztetési díja 2 frt.

III. **Gidrán**, 3 éves, világos sárga, hóka, két hátsó lába striflis, 170 cm (16 1/4 marok) magas, szép nyakú, elegáns tartású, jó háttal, élénk mozgású, angolos jelleggel bíró tenyészmén. Vétetett Francfelden 425 frtért. Fedeztetési díja ugrásonként 1 frt.

IV. **Tibor**, 3 éves, fényes fekete, hátsó bal lába esüdben kesely, szép nyakú, nyújtott angolos tartású, 169 cm (16 marok) magas mén. Vétetett Zombolyáról 380 frtért. Fedeztetési díja 1 frt.

V. **Hóbert**, 3 éves, kis esillagtól eltekintve jegytelen sötét sárga, 169 cm (16 marok) magas. Jó mellű és lábú mén, kiadó ügetéssel. Vétetett Francfelden 360 frtért. Fedeztetési díja 1 frt.

A Vidéki tulajdonosok kancáik után ugyanazokat a díjakat fizetik, de kötelesek adókönyvecskével igazolni, hogy helyben van birtokuk és sorrendben a helyben lakók után jönnek.

A fedeztetés ideje március hóban d. e. 8-10 óráig, április hóban 7-9 óráig tart. Március hóban a mének hetenként csak négyszer, a hetivásáros napokon (vasárnap, hétfő, szerda, péntek), április hó elsejétől kezdve pedig naponként fognak fedezni.

A mezőgazdasági bizottság f. hó 7-én gyűlést tartott. A gyűlésen a képviselőtestület jóváhagyását célzó több javaslatot tárgyaltak. A legeltetési illetményeket következőképpen állapították meg: kör után 4 frt; egyéves marha után 3 frt; juh és sertés után 1 frt; egy éven alóli esikő és borjú után 1 frt 50 kr; őszi és téli malac 20 kr. darabonként. A bizottság javasolja, hogy az **O l u s o n** és a **V o d i c á n**, közel a városhoz 10-10 bika és 15-15 sertés kan részére alkalmas istállók építtessenek. Javasolja, hogy a város még hat kant szerezzen be.

A legelőbék befizetése f. hó 15-étől kezdődik a városházán, mit a gazdákkal ezúton is közlünk.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. KISS KÁROLY.

Üzlet megnyitás

A mélyen tisztelt közönséggel van szerencsém közölni, hogy az özv. **Rusz Erzsébet**-féle házban lévő **egészen újonnan berendezett**

fűszer kereskedésemet

március 15-én megnyitom, és itt állandóan gazdag és kitűnő raktárt tartok.

Cukor és cukorka, kávé, erdélyi szalámi, sajt, borok, magyar és francia cognac, rum, liquer, rizs, gyertya és liszt a **legjobb** minőségűből a **legolcsóbb** áron.

Midőn vevőimet előzékeny és pontos kiszolgálásról biztosítom, tömeges látogatásért esedezem 108 1-2

N.-Kikindán, 1898. márc.

Kiváló tisztelettel:

Buchmann Károly.

A nagy kikindai járás főszolgabírájától

Hirdetmény.

Alólirt választási elnök részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a temesvári kereskedelmi és iparkamarai tagok választása Nagy-Kikinda városházának kistermében **folyó évi március hó 14-én** d. e. 8 órakor veszi kezdetét és tart addig míg csak választók jelentkeznek.

Mintán a 19223/868 évi földm. ipar és keresk. miniszteri rendelet 8 §-a szerint a választás úgy intézendő, hogy az iparosok külön és a kereskedők is külön szavazzanak, ennél fogva a kereskedőkre nézve a szavazás d. e. 8 órakor az iparosokra nézve pedig d. u. 2 órakor kezdődik.

A hivatkozott miniszteri rendelet 9 §-a szerint a szavazás szóval vagy írásban történhetik. — Időkimérés és egyöntetűség okából felkéretnek a t. választók, hogy szavazatukat lehetőleg írásban adják be.

N.-Kikindán, 1898. évi március hó 12-én.

Grób Béla,

főszolgabíró, választási elnök.

110 1-1

9970 sz. tkvi 1897.

Arverési hirdetmény.

A tkvizsai kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **kir. kincstár** végrehajtatónak **Juricsin Dusán** szorb-kereszturi lakos végrehajást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kére em következtében a végrehajtási arverés 144 frt tőke ennek 1894. évi július hó 17-től járó 6% kamatai 12 frt 30 kr költség kielégítése végett a területen levő a szanádi 259 sz. tjkvben A I. (499-500/b) hrsz. a. felvett 92 öisz. ház és beltelekből Juricsin Dusán birtokr szére 273 frt kikiáltási árban továbbá ugyanott végrehajást szenvedő és Juricity Dusán tulajdonául A + 867/b hr. sz. a. felvett szálló föld 104 frt, végre ugyanott ugyan ezek tulajdonául A + 888/b hrsz. a. felvett szálló föld 100 frt kikiáltási árban, ezutóbbi kettő az 188: 60. t.-c. 156 § a) pontja alapján egészben elrendeltetik. Az arverés megtartására határidőül **1898 évi március hó 29 ik** napjának d. e. 10 órája S z a n á d község hához kitzetetik azzal, hogy az arverési alá bocsátot ingatlan a kiáltási áron alul is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át vagyis készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kikiáltott elismerv nyit tszolgáltatni.

T.-Kanzsán 1897 évi dec. hó 5-én.

A kir. jbiróság mint tkvi. hatóságnál.

107 1-1.

Dr. Németh, kir. aljbíró.